

Kvælstof & Klima
J.nr. 2025 - 25198
Ref. MFRIIS
27. august 2026

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2026/2027 og ændringsbekendtgørelsen om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2025/2026

Høringsnotat vedr. udkast til

- Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2026/2027 (plantedækkebekendtgørelsen) samt
- Ændringsbekendtgørelsen om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2025/2026

Begge bekendtgørelsesudkast har været i ekstern høring i perioden 2. juli 2026 til 10. juli 2026 hos en bred kreds af myndigheder og interessenter.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har modtaget to eksterne høringssvar med bemærkninger. Høringssvarene er indsendt af følgende høringssvarer:

- Bæredygtigt Landbrug
- Landbrug&Fødevarer

I det følgende gennemgås de modtagne bemærkninger. SGAVs kommentarer hertil er anført i temaer, og høringssvarene er gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold henvises der til bilag med fremsendte høringssvar, som kan findes på [høringsportalen](#).

SGAV har kun kommenteret forhold, der vedrører de ændringer, der indgår i bekendtgørelsesudkastet for planperioden 2026/2027 og ændringsbekendtgørelsen for 2025/2026.

Indledende bemærkninger

SGAV kvitterer for de modtagne høringssvar og beklager den korte høringsperiode. Årsagen til den korte høringsperiode er, at udstedelsesprocessen har måttet afvente regeringsdannelsen. Høringen af plantedækkebekendtgørelsen har ligeledes afventet politisk beslutning vedr. fleksibilitetsmekanismer i den nye udledningsbaserede markregulering (UMR) fra 2027; herunder emner der vedrørte de opsparede efterafgrøder i den nuværende regulering, som blev vedtaget i [*Beslutningspapir vedr. kompensation og fleksibilitet i NRM af 19. juni 2026 \(link\)*](#). Det har ikke været muligt at udsende plantedækkebekendtgørelsen inden denne politiske beslutning, da denne har betydning for bestemmelser i plantedækkebekendtgørelsen. [*Husdyrefterafgrødekravet blev meldt ud i januar 2026 \(link\)*](#) af hensyn til erhvervets planlægning.

Sammenhæng til den nye udledningsbaserede markregulering

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at høringen skal ses i sammenhæng med overgangen til den nye udledningsbaserede markregulering (UMR).

SGAV's bemærkning

SGAV bemærker, at reglerne i plantedækkebekendtgørelsen fortsætter i det omfang, det har været muligt set i lyst af indførelsen af UMR fra 2027. SGAV henviser til den [*offentlige høring af UMR på dette link*](#), hvor det har været muligt at afgive høringssvar vedrørende overgangen til UMR. SGAV bemærker, at der vil blive gennemført en supplerende høring af bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering for 2027, for så vidt angår de nærmere regler for bl.a. overførsel og konvertering af en andel af virksomhedernes opsparede efterafgrøder i den nuværende regulering til anvendelse i en ny udledningskvoteopsparing fra og med 2027.

Sen høring og kort høringsfrist

Landbrug&Fødevarer fremhæver, at høringsfristen er uacceptabelt kort, og at den har fundet sted parallelt med andre høringer af centrale bekendtgørelser med tilsvarende kort høringsfrist. Det tilføjes, at dette gør det umuligt at gennemføre en grundig og kvalificeret behandling, og at det derfor er en stærkt utilfredsstillende høringsproces. Det tilføjes, at det er for sent, at lovgivningen kommer i høring ift. landmandens markplanlægning, ikke mindst ift. at få opbrugt opsparede efterafgrøder, som reelt er sidste mulighed, da overgangen til den udledningsbaserede markregulering (UMR) medfører, at størstedelen af de opsparede efterafgrøder afvikles.

SGAV's bemærkning

SGAV henviser til de indledende bemærkninger ovenfor for uddybning vedr. høringsfristen.

Bemærkninger vedr. opsparede efterafgrøder ved overgangen til den nye udledningsbaserede markregulering

Bæredygtigt Landbrug finder det stærkt kritisabelt, at de nuværende regler om automatisk overførsel af overskud af efterafgrøder ikke videreføres ved overgangen til UMR, samt at det er utilfredsstillende, at det kun er en effekt svarende til op til 0,5 procent af statusbelastningen, der overføres til UMR. Der henvises til, at landbrugerne ikke bør miste værdien af en indsats, de allerede har gennemført i tillid til gældende regler.

Bæredygtigt Landbrug gør opmærksom på, at der ikke i foreligger høringsmaterialet en konkret faglig eller økonomisk redegørelse for, hvorfor overførslen af opsparede efterafgrøder svarende til 0,5 procent af statusbelastningen også er en rimelig og proportional værdiansættelse af opsparede efterafgrøder.

Bæredygtigt Landbrug anmoder derfor om en redegørelse for

- hvorfor loftet er fastsat til netop 0,5 procent af statusbelastningen,
- hvor mange hektar opsparede efterafgrøder der forventes ikke at kunne overføres ved overgangen til UMR,
- og hvordan det sikres, at landbrugere ikke stilles urimeligt ringere, fordi de har etableret flere efterafgrøder end kravet under det nuværende system.

Der opfordres til, at opsparede efterafgrøder enten videreføres fuldt ud i UMR eller konverteres efter en gennemsigtig og dokumenteret model, der sikrer landbrugeren en reel og proportional værdi, samt at overgangen til UMR ikke må blive en nulstilling af landbrugernes allerede optjente reguleringsmæssige værdi.

Bæredygtigt Landbrug gør opmærksom på, at der efter bekendtgørelsens § 26 kan anvendes ubrugte overskud af efterafgrøder fra tidligere planperioder som opsparede efterafgrøder, men at der imidlertid skrives i høringsbrevet, at dette ikke længere vil være muligt.

Landbrug&Fødevarer gør opmærksom på, at udmelding om, at opsparede efterafgrøder annulleres ved overgangen til UMR, kom meget sent og længe efter landbrugere og konsulenter har lavet markplan. *Landbrug&Fødevarer* stiller sig meget kritisk overfor afviklingen af efterafgrødebanken, herunder hvorfor opsparede efterafgrøder med allerede modregnet eftervirkning, tilsyneladende slettes eller omregnes med en mindre omregningsfaktor, hvis ikke de kan anvendes i efteråret 2026, samt at det burde være muligt at anvende de opsparede efterafgrøder i 2027 også, så der er en overgangsperiode.

SGAV's bemærkninger:

SGAV gør opmærksom på, at regler om automatisk overførsel af overskud af efterafgrøder ikke videreføres som følge af den politiske aftale [*Beslutningspapir vedr. kompensation og fleksibilitet i NRM af 19. juni 2026 \(link\)*](#), og at plantedækkebekendtgørelsens regler er justeret som følge heraf.

SGAV bemærker, at der vil blive foretaget en supplerende høring af bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering for 2027, for så vidt angår de nærmere regler for bl.a. overførsel og konvertering af en andel af virksomhedernes opsparede efterafgrøder i den nuværende regulering til anvendelse i en ny udledningskvoteopsparing fra og med 2027. Bemærkningerne medtages i den supplerende høring.

Bemærkninger vedr. overgangen til ny Udledningsbaseret Markregulering (UMR)

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at landbruget mødes af et antal reguleringssystemer, der overlapper hinanden og ændres hyppigt. Det skaber betydelige administrative byrder og gør det vanskeligt for den enkelte landbruger at planlægge langsigtet. Det bemærkes, at det er u hensigtsmæssigt, at landbrugere skal forholde sig til én bekendtgørelse nu samtidig med, at den reelle værdi af deres opsparede efterafgrøder først afklares senere.

Der opfordres til, at overgangen til UMR tilrettelægges enklere og mere retssikkert. Der adspørges at landbrugere bør have klarhed over deres retsstilling, før den nuværende ordning udfases, samt at det ikke bør være sådan, at værdien af opsparede efterafgrøder afhænger af en senere bekendtgørelse, som endnu ikke foreligger.

Landbrug&Fødevarer opfordrer kraftigt til at beskrive overgangen samt overlappet mellem reglerne i denne bekendtgørelse og reglerne i UMR i vejledningsmaterialet til denne bekendtgørelse.

Dertil bemærkes, at *Landbrug&Fødevarer* er uforstående overfor, at der er valgt en overgangsløsning som indebærer, at landbrugere underlægges dobbeltregulering med tilhørende administrative omkostninger. Styrelsen bedes redegøre for andre mindre indgribende løsninger samt afdække og fremlægge de administrative omkostninger, som følger af overlappet i reguleringer.

SGAV's bemærkninger

SGAV henviser til den [offentlige høring af UMR på dette link](#), og det bemærkes, at der vil blive gennemført en supplerende høring af bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering for 2027, for så vidt angår de nærmere regler for bl.a. overførsel og konvertering af en andel af virksomhedernes opsparede efterafgrøder i den nuværende regulering til anvendelse i en ny udledningskvoteopsparing fra og med 2027.

Formålet med de overlappende planperioder er for at sikre, at nitratdirektivet bliver overholdt. Efter nitratdirektivet er Danmark forpligtet til at sikre en fortsat nedgang i udledningerne af kvælstof, som stammer fra landbruget, til vandmiljøet.

Overgangen fra den gældende planperiode til den nye planperiode, som er sammenfaldende med kalenderåret, medfører uanset løsning nogle praktiske udfordringer. SGAV bemærker, at det ikke er hensigten at give erhvervet en opfattelse af at reguleringssystemerne ændres hyppigt. Reguleringssystemet er i denne omgang ændret, for at indføre den nye udledningsbaserede markregulering fra 2027 som følger af en række politiske aftaler for at Danmark kan komme i mål med Den Grønne Trepartsaftale ved at reducere udledningen af kvælstof. Et alternativ til overlappende reguleringer, som har været overvejet, er en regulering, der alene skulle gælde fra 1. august 2026 til 31. december 2026. En regulering kun gældende for perioden 1. august 2026 til den 31. december 2026 ville medføre et selvstændigt sæt regler, som erhvervet skulle overholde og vil ikke medføre væsentligt reducerede krav til indberetninger.

SGAV noterer sig opfordringen til at beskrive overlap mellem regler i overgangsperioden i forbindelse med vejledning ift. UMR-bekendtgørelser. SGAV vil derudover kommunikere mere om overgangen til UMR senere på året.

Bemærkninger vedr. brak og skovrejsning efter efterafgrøder

Landbrug&Fødevarer finder det positivt, at der gives mulighed for, at brak (herunder slåningsbrak) og skovrejsning kan følges af efterafgrøder. Det tilføjes, at det ikke fremgår, om det er muligt at anvende det til brakarealer, der indgår i bio-ordningen Midlertidig Ekstensivering.

SGAV's bemærkninger:

SGAV bemærker, at det er muligt at søge om Midlertidig Ekstensivering til de nævnte brakarealer, der etableres efter efterafgrøder.

Bemærkninger vedr. mekanisk ukrudtsbekæmpelse

Landbrug&Fødevarer gør opmærksom på, at mulighederne for at anvende mekanisk jordbearbejdning til ukrudtsbekæmpelse i efteråret forud for en forårssået afgrøde bør forbedres. Herunder at mekanisk jordbearbejdning er et vigtigt alternativ til anvendelse af pesticider. Samt at muligheden for at anvende falsk såbed i forbindelse med f.eks. produktion af græsfrø er blevet vigtigere efter de seneste meldinger om forbud mod anvendelse af forskellige typer af pesticider, som har stor betydning for den danske frøproduktion.

SGAV's bemærkninger:

SGAV tager bemærkningen om mekanisk ukrudtsbekæmpelse til efterretning. Høringssvaret giver dog ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet på plantedækkebekendtgørelsen 2026/2027.

Bemærkninger vedr. arealer, som indgår i tilskudsordninger om skovrejsning

Landbrug&Fødevarer beder Styrelsen oplyse, hvornår tilsagnet om skovrejsning, jf. § 4, stk. 4, nr. 4 skal foreligge, for at skovrejsning kan bruges som alternativ til forårssået afgrøde. Herunder samme spørgsmål for så vidt angår § 16, nr. 3, litra d, og § 19, stk. 3, nr. 3.

SGAV's bemærkninger:

SGAV oplyser, at tilsagn om skovrejsning skal foreligge på tidspunktet for udførsel af påkrævet aktivitet på arealet. Således, at såfremt der ved etableringsfrist ikke er givet tilsagn om skovrejsning, skal der udføres en aktivitet på arealet som fx en forårssået afgrøde eller brak.

Tekstnære bemærkninger

Paragraf	Tekstnære bemærkning fra Landbrug&Fødevarer	SGAV's bemærkning
§ 4, stk. 2, 3)	Det er positivt, at skov og brak inkl. slåningsbrak kan bruges som efterfølgende afgrøde. L&F foreslår, at kommunale ordninger også indgår.	SGAV noterer forslaget. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 8	Vejbred bør være med på listen. Potentialet for brug af vejbred som et naturbaseret værktøj til at reducere udledning af lattergas, nedsætte nitratudvaskningen fra markfladen og forbedring af afgrødesystemets kvælstofudnyttelse, bør verificeres med flere feltstudier. <u>Microsoft Word - NOTAT 1</u>	SGAV noterer forslaget om at se på vejbred som en mulig efterafgrøde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 9, stk. 2	Indberetning af sådatoer bør kunne afløses af datagrundlag fra satellitkontrollen. I tvivlstilfælde så kan NDVI anvendes som grundlag.	SGAV noterer forslaget. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 14	Styrelsen opfordres til at undersøge mulighederne for, at der kan anvendes andre arter af mellemafgrøder fremadrettet under den nye UMR. Herunder særligt i forhold til brug af mellemafgrøder efter dyrkning af vinterraps. Under den nye UMR vil mange landbrugere, der dyrker vinterraps, få udfordringer med kvælstofudledningen fra marker med vinterraps, der efter normale dyrkningsprincipper efterfølges af vinterhvede. Det vil være muligt at bruge virkemidlet "Tidlig sået vintersæd", hvorimod reglerne for mellemafgrøder ikke gør det muligt at etablere mellemafgrøder, da det alene er gul sennep og olieræddike, der kan anvendes. Styrelsen opfordres derfor til at undersøge andre mulige arter, tidspunkt for etablering osv. til brug af virkemidlet mellemafgrøder, herunder særligt efter vinterraps.	SGAV noterer forslaget om at se på flere arter af mellemafgrøder til UMR. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 15 stk. 3	Kravet om, at "der ligger ud over virksomhedens samlede areal etableret med energiafgrøder i planperioden 2008/2009", bør udgå. De arealer, som blev etableret i 2008 eller tidligere, har stået i omegnen af 20 år og må	SGAV noterer forslaget. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

	forventes at skulle omlægges. Det skal ske af hensyn til almindeligt sædskifte af denne type afgrøder og må forventes at ske nu eller inden for få år. Det er på ingen måde sikkert, at der etableres tilsvarende afgrøde igen. Derfor bør kravet bortfalde under forventningen om, at afgrøderne skal omlægges efter ca. 20 år.	
§ 16	Ift. efterafgrøde-alternativet ”braklagte arealer” bør det tydeligt fremgå af vejledningen, at blomster- og bestøverbrak ikke kan anvendes. Definitionen af brak her er anderledes end brak som efterfølgende afgrøde, hvilket bør gøres tydeligere.	SGAV præciserer dette forhold i vejledningen.
§ 18	Her fremgår det af kontrolinstruksen, at græs med korn som dæksæd ikke kan anvendes. Er det underforstået, at vinterafgrøder sået som grønkorn og helsæd også kan bruges som alternativ?	Plantedækkebekendtgørelsens § 18 stiller krav til almindelig dyrkningspraksis for korn i renbestand. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 19, stk. 1	Vejbred skal tilføjes på listen over ikke fikserende arter.	Der henvises til svaret til § 8.
§ 19 stk. 2, punkt 4)	Det er essentielt, at kravet vedr. anvendelsen af en færdigblandet efterafgrødeblanding med dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma eller lign. fjernes, så det bliver muligt for landmanden selv at blande. På økologiske arealer er der krav om anvendelse af økologiske frø og begrænsningen med at bruge færdigblandinger besværliggør det at få frøblandinger med mange forskellige arter, fordi firmaerne blander store partier, som skal passe til majoriteten. Det bliver for omkostningsfuldt og ufleksibelt at anvende efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter. Alternativet kunne være en mellemløsning, hvor det er muligt selv at blande, hvis ikke der udbydes egnede blandinger med f.eks. økologiske frø, så bør det være muligt selv at blande efter de samme kriterier, som firmaer kan blande frøene.	Det er Aarhus Universitet, som har vurderet hvilke betingelser, der skal gøres gældende for f.eks. afgrødetyper, blandingsforhold, destruktionsfrist og eftervirkningen, som samlet set ikke medfører en merudvaskning fra efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter i forhold til ikke fikserende efterafgrøder. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 22, 1)	Præcisionslandbrug bør kunne anvendes til alle afgrøder og ikke kun i korn og raps, da princippet er det samme for andre afgrøder. Omfordelingen af kvælstof vil bevirke, at områder i en mark med mindre behov får tildelt mindre kvælstof end områder med større behov. Præcisionsgødskning i alle afgrøder bør kunne bruges som alternativ i perioden 2026/2027, lige så vel som det bør indgå som virkemiddel under UMR. L&F har tidligere anmodet styrelsen om at inddrage majs i ordningen for præcisionslandbrug, samt fremstillet hvordan omfordeling af kvælstof kan være ved afgrøden.	Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkelig fagligt eller administrativt grundlag for at inkludere afgrøder ud over de tilladte. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

§ 30 stk. 3	Det burde være muligt at opskrive arealet med efterafgrøder efter fristen ved indsendelse af billeder i styrelsens app.	SGAV noterer forslaget. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 34	Det burde være muligt at dokumentere hjemmeblandinger som minimum, hvis ikke der kan anskaffes færdigblandinger.	Der henvises til svaret på §19 stk. 2, punkt 4)
§ 36	L&F opfordrer til overensstemmelse mellem reglerne i GLM 6 og det dyrkningsrelaterede tiltag om jordbearbejdning, da det er vanskeligt at finde ud af, om man som landmand har overholdt begge regelsæt, grundet uoverskuelige overlap og forskelligheder.	SGAV noterer forslaget. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
§ 39, stk. 3	L&F forslår, at det også bliver muligt at omlægge fodergræsmarker til og med d. 15. august ved omlægning til "helsæd med græsudlæg". Forslaget er baseret på baggrund af ændringer for "grønkorn", jævnfør grundbetalingsreglerne, hvor grønkor fra 2026 defineres som græs og ikke korn.	SGAV noterer forslagene. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.